

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Βρυξέλλες, 18 Φεβρουαρίου 2003

Ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Πρωθυπουργός της Ελλάδας Κώστας Σημίτης, συναντήθηκε σήμερα το μεσημέρι, στη βελγική πρωτεύουσα, με τους εκπροσώπους των 13 χωρών (των 10 υπό ένταξη χωρών και των τριών υποψήφιων χωρών) τους οποίους ενημέρωσε για τη χθεσινή απόφαση που ελήφθη από το έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις Βρυξέλλες, σχετικά με το θέμα του Ιράκ.

Μετά τη συνάντηση, ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, πλαισιούμενος από τον Προεδρεύοντα του Συμβουλίου Υπουργών Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπουργό Εξωτερικών της Ελλάδας Γιώργο Παπανδρέου, τον Υπατο Εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) Χαβιέ Σολάνα, τον αρμόδιο Επίτροπο για τις εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης Κρισ Πάτεν και τον υπουργό αναπληρωτή Εξωτερικών Τάσο Γιαννίτση, παραχώρησε συνέντευξη Τύπου, στην αίθουσα Τύπου της Προεδρίας, προς τα διεθνή Μέσα Ενημέρωσης.

Ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στην εισαγωγική παρέμβασή του, είπε τα εξής:

"Κυρίες και κύριοι, σήμερα το μεσημέρι συναντήθηκε η τριόικα, ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρομάνο Πρόντι, ο αρμόδιος Επίτροπος για τις εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης Κρισ Πάτεν και ο Υπατος Εκπρόσωπος για θέματα ΚΕΠΠΑ Χαβιέ Σολάνα με τις δέκα υπό ένταξη χώρες και τις τρεις υποψήφιες χώρες.

Στόχος ήταν να παρουσιάσουμε τα αποτελέσματα του χθεσινού Συμβουλίου Κορυφής, όπως και να συζητήσουμε με τις χώρες αυτές για τις απόψεις τους και να επιβεβαιώσουμε ότι και αυτές συμφωνούν σε αυτή την πορεία που χαράξαμε.

Είχαμε μια εκτεταμένη και μπορώ να επιβεβαιώσω πολύ καλή συζήτηση. Υπήρξε συμφωνία και με βάση αυτή τη συζήτηση υπάρχει μια κοινή δήλωση, η οποία και θα σας διανεμηθεί. Θα σας αναφέρω τα κύρια σημεία αυτής της κοινής δήλωσης:

- Διαπιστώνουμε ότι οι απόψεις των 13 κρατών υπό ένταξη και υποψηφίων αποτελούν μια σημαντική συμβολή στην κοινή πορεία μας και την κοινή αντιμετώπιση των προβλημάτων, τα οποία προκύπτουν από την κρίση στο Ιράκ, όπως και ότι συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της Μ. Ανατολής. Η Ελληνική

Προεδρία θα συνεχίσει να συνεργάζεται στενά και να συντονίζει τα βήματα όλων, σε σχέση με μελλοντικές εξελίξεις.

- Οι επικεφαλής των "13" συμφωνούν και ταυτίζονται με το περιεχόμενο των Συμπερασμάτων του χθεσινού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, όπως και επαναλαμβάνουν ότι αποδέχονται τα Συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων της 27ης Ιανουαρίου.
- Το μήνυμα της Ελληνικής Προεδρίας, μετά τις αποφάσεις που ελήφθησαν στην Κοπεγχάγη τον περασμένη Δεκέμβρη, είναι "Η Ευρώπη μας". Η δύναμη της Ευρώπης είναι οι κοινές αξίες της. Είναι η κοινή θέλησή μας να κάνουμε την Ευρώπη μια ήπειρο δημοκρατίας, μια οικογένεια δημοκρατίας, διαλόγου, ελευθερίας, ειρήνης και προόδου.
- Η Ευρώπη μας μπορεί να έχει μια πολύ δυνατή φωνή στην παγκόσμια σκηνή και μπορεί να συμβάλλει αποφασιστικά στις προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας να αντιμετωπίζει τις μεγάλες προκλήσεις της εποχής.
- Αυτή η Ευρώπη εκτιμά τις συνεργασίες με όλους και ιδιαίτερα με τις ΗΠΑ και σ' αυτή την Ευρώπη θα συμβάλλουν αποφασιστικά οι χώρες οι οποίες τώρα πρόκειται να συμμετάσχουν, καθώς και οι υποψήφιοι για μελλοντική συμμετοχή χώρες.
- Όλοι εμείς επιβεβαιώνουμε την απόφασή μας να υπάρχει μια κοινή θέση, να αποφύγουμε νέες διαχωριστικές γραμμές, να προωθήσουμε σταθερότητα και ανάπτυξη και μέσα στα σύνορά μας, αλλά και πέρα από αυτά. Γι' αυτό και θα συνεχίσουμε να συνεργαζόμαστε, να έχουμε κοινή προσπάθεια για να πετύχουμε αυτούς τους στόχους.

Αυτή η Δήλωση υποδηλώνει τη θέλησή μας για κοινή αντιμετώπιση όλων των προβλημάτων. Στη διάρκεια αυτής της συζήτησης που είχαμε τέθηκαν και μια σειρά από άλλα θέματα, σε σχέση με τις τρέχουσες πολιτικές, με τις μορφές συνεργασίας. Είναι φανερό ότι έχει αρχίσει, εδώ και καιρό, μια διαδικασία η οποία οδηγεί στην ενοποίηση ολόκληρου του ευρωπαϊκού χώρου, που όμως παρουσιάζει αρκετές διαφορές: κοινωνικές, οικονομικές, διαφορές νοοτροπιών.

Είναι, λοιπόν, μπροστά μας ένας μεγάλος στόχος, τον οποίο συμμερίζομαστε όλοι μας. Και να δώσουμε δυναμική στην Ε.Ε., αλλά και ταυτόχρονα, στο εσωτερικό της, να προχωρήσουμε πιο γρήγορα ενοποιητικές πολιτικές, να εμπεδώσουμε κοινές απόψεις, να αποκτήσουμε περισσότερη ενότητα και δυναμική.

Η σημερινή συνεδρίαση επιβεβαίωσε ότι αυτό και είναι δυνατό και πραγματοποιείται. Σας ευχαριστώ".

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ (LE MONDE): *Κύριε Πρόεδρε του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, πώς τοποθετείσθε έναντι των χθεσινών δηλώσεων του Γάλλου Προέδρου Ζακ Σιράκ, αναφορικά με τη στάση ορισμένων χωρών στο θέμα του Ιράκ και ιδιαίτερα των υποψηφίων χωρών;*

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Ο κ. Σιράκ, όπως ο κάθε εκπρόσωπος χώρας, όπως κάθε χώρα θα έλεγα, στην Ευρώπη που έχουμε και η οποία είναι μια πολυφωνική Ευρώπη, εκφράζει τις απόψεις του. Όπως είπα, είμαστε ένας δημοκρατικός χώρος και η έκφραση των απόψεων είναι ελεύθερη. Το θέμα είναι να έχουμε στα προβλήματα που μας απασχολούν μια κοινή γραμμή. Και χθες, αποφασίσαμε σε σχέση με τις εξελίξεις στο Ιράκ, μια κοινή γραμμή. Αυτή η κοινή γραμμή επιβεβαιώθηκε σήμερα και από τους "13". Αυτό είναι το θετικό, αυτό είναι το σημαντικό. Από εκεί και πέρα, ανέφερα και εγώ πριν, ότι κάθε καινούργιος που έρχεται πρέπει να συνηθίζει στον τρόπο συνεργασίας, στον τρόπο συνεννόησης. Χρειάζεται κάποιος καιρός και δεν πρέπει να δίνουμε υπερβολική σημασία, αν δεν ακολουθεί παγιωμένες υφιστάμενες πρακτικές στην Ε.Ε., διότι, πολλές φορές, δεν τις γνωρίζει. Πιστεύω ότι η χθεσινή εξέλιξη μας δίνει το δικαίωμα να ξεχάσουμε το παρελθόν και να κοιτάξουμε το μέλλον.

Α. ΠΟΔΗΜΑΤΑ (ΤΟ ΒΗΜΑ): *Κύριε Πρόεδρε, έχουμε, λοιπόν, από χθες μια κοινή θέση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, με την οποία συμφώνησαν σήμερα και οι δέκα υπό ένταξη και οι τρεις υποψήφιες για ένταξη χώρες. Όπως σημειώσατε και εσείς πριν στην εισαγωγική παρέμβασή σας έχουμε μια Ευρώπη, η οποία μπορεί να έχει μια πολύ ισχυρή φωνή στη διεθνή σκηνή. Αναφορικά με την κρίση στο Ιράκ, μέχρι τώρα οι ΗΠΑ, βοηθούσας και της διαίρεσης της Ε.Ε., είχαν διμερείς επαφές με ορισμένες μόνο ευρωπαϊκές χώρες. Σήμερα, που η Ευρώπη έχει μια κοινή θέση και επειδή, όπως επισημάνατε και εσείς και αναφέρεται και στα χθεσινά Συμπεράσματα της Προεδρίας, επιδίωξη της Ε.Ε. είναι να συνεργαστεί στενά με τις ΗΠΑ στο θέμα αυτό, ήθελα να σας ρωτήσω, αν θεωρείτε ότι έχει έρθει η στιγμή για μια θεσμική συνάντηση της τριόικια της Ε.Ε., είτε στο δικό σας επίπεδο, είτε στο επίπεδο των Υπουργών Εξωτερικών με τις ΗΠΑ, ώστε να περάσει και με αυτό τον τρόπο το μήνυμα ότι η Ευρώπη, παλαιά και νέα, είναι μια.*

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Πρώτα απ' όλα, πιστεύω πως η αντίληψη ότι οι ΗΠΑ είχαν επαφές μόνο με μερικές χώρες δεν είναι ακριβής. Διότι οι ΗΠΑ είχαν επαφές και με πολλές άλλες χώρες από αυτές οι οποίες είναι γνωστές. Για παράδειγμα, έχουν τακτικές επαφές με την Ελλάδα και στα θέματα του Ιράκ. Και εντάσσονται στο πλαίσιο των διμερών επαφών που πραγματοποιεί κάθε χώρα με άλλες χώρες.

Η Ε.Ε. έχει, σε τακτά διαστήματα, συναντήσεις με τις ΗΠΑ. Η επόμενη συνάντηση με τις ΗΠΑ προβλέπεται για το τέλος Ιουνίου. Όσον αφορά το θέμα του Ιράκ, υπάρχουν συνεχείς επαφές των μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, της Ελληνικής Προεδρίας με τις ΗΠΑ και πιστεύω ότι έτσι υπάρχει συνεννόηση για τις κοινές δράσεις. Και ο Προεδρεύων του

Συμβουλίου Υπουργών Εξωτερικών έχει μιλήσει με τον Αμερικανό υπουργό Εξωτερικών πολλές φορές και εγώ έχω συνεννοηθεί στο πλαίσιο αυτής της συνεννόησης, όποτε χρειάζεται, για το τι πρέπει να πράξουμε.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: *Κύριε Πρόεδρε του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, αμέσως μετά το τέλος της Συνόδου με τις 13 χώρες, ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρομάνο Πρόντι αναχώρησε για τη Μόσχα, προκειμένου να συναντηθεί με το Ρώσο Πρόεδρο. Η σύντομη αυτή επίσκεψη στη Μόσχα, εξ όσων γνωρίζουμε, δεν ήταν προγραμματισμένη. Υποθέτω, λοιπόν, ότι δεν πρόκειται για τις τακτικές επαφές Ε.Ε.-Ρωσίας. Τι σημαίνει αυτό; Οτι πήγε εκεί ο κ. Πρόντι για να ενημερώσει τον κ. Πούτιν για την έκβαση του Συμβουλίου; Γιατί πήγε κατεπειγόντως στη Μόσχα ο κ. Πρόντι;*

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Χθες το απόγευμα,μίλησα με τον κ. Πρόντι και με πληροφόρησε ότι είχε συμφωνήσει, προ πολλού, πριν από εβδομάδες, με τον κ. Πούτιν γι' αυτή τη συνάντησή τους. Αυτή η συνάντηση -μου είπεται ήταν μια συνάντηση σχετική με ζητήματα που απασχολούν την Ε.Ε. και τη Ρωσία και δεν πρόκειται για ένα ταξίδι που έγινε για την ενημέρωση του κ. Πούτιν, σχετικά με το τι διαμείφθηκε μεταξύ μας, χθες. Φαντάζομαι, όμως και είναι φυσικό, να αναφερθούν και σε αυτό το θέμα. Ο κ. Πάτεν θα συμπληρώσει επ' αυτού.

Κ. ΠΑΤΕΝ: Αν δεν ήταν εκ των προτέρων προγραμματισμένη αυτή η επίσκεψη, δεν θα μπορούσε να πάει ο κ. Πρόντι στη Μόσχα, γιατί ταξίδεψε με ένα ρωσικό αεροσκάφος. Το βασικό πάντως που πρέπει να σας πω είναι ότι το κύριο σημείο στην ημερήσια διάταξη θα είναι αυτά που θα συζητηθούν στην Πετρούπολη, τον Ιούνιο. Δηλαδή, το περιεχόμενο της Συνόδου Κορυφής Ε.Ε.-Ρωσίας, για να αναπτύξουμε, να εμβαθύνουμε και να ενδυναμώσουμε τις σχέσεις μας. Αρα, δεν υπάρχει μια ιδιαίτερη συσχέτιση με αυτά που συζητήθηκαν, εδώ στις Βρυξέλλες, το τελευταίο 24ωρο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: *Κύριε Πρόεδρε, πώς εκτιμάτε την τουρκική θέση σχετικά με το Ιράκ; Προβλέπεται οικονομική βοήθεια προς την Τουρκία σε περίπτωση πολέμου για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των προσφύγων;*

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Ο Πρωθυπουργός της Τουρκίας κ. Γκιούλ μου εξήγησε χθες και σε όλους μας σήμερα την κατάσταση. Συναντήθηκε, μάλιστα και πολλές φορές με εκπροσώπους της Ε.Ε. -και με τον κ. Σολάνα και με τον κ. Πάτεν- για να εκφράσει την ανησυχία του σχετικά με την κατάσταση και να τονίσει την ανάγκη να δοθεί βοήθεια στην Τουρκία. Και εμείς συμφωνήσαμε μεταξύ μας ότι πρέπει να εξετάσουμε τις ενδεχόμενες επιπτώσεις μιας σύρραξης, αν υπάρξει σύρραξη, πράγμα που φυσικά ελπίζουμε να μη συμβεί. Και σ' αυτό το πλαίσιο θα δούμε τι χρειάζεται να γίνει για να βοηθηθεί η Τουρκία ή οποιαδήποτε άλλη χώρα που θα υποστεί τις συνέπειες ενός πολέμου.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ (EL MUNDO): *Κύριε Πρόεδρε, μέσα στην οικογένεια των "25" υπάρχει πλέον αυτή η κοινή δήλωση. Για να ενισχυθεί αυτό το*

κοινό όραμα των "25" θεωρείτε ότι τα μέλη της οικογένειας αυτής θα πρέπει να συμφωνήσουν για ένα δεύτερο ενδεχόμενο ψήφισμα στο πλαίσιο του Συμβουλίου Ασφαλείας των Η.Ε.;

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Υπάρχουν οι κανόνες οι οποίοι δίνουν τη δυνατότητα στα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας να εκφράζουν τη γνώμη τους. Τα άλλα μέλη εκφράζουν τη γνώμη της Ε.Ε. στο βαθμό που αυτό θα τους ζητηθεί από την Ένωση. Αυτά λένε οι συνθήκες. Επί του σημείου αυτού, δεν έχουμε ακόμη τοποθετηθεί. Δεν έχουμε αποφασίσει ότι στο άλφα ή βήτα πρόβλημα θα υιοθετηθεί η άλφα ή η βήτα στάση. Είναι ακόμη νωρίς. Θα περιμένουμε και θα αποφασίσουμε όταν έρθει η ώρα.

Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΤΟΣ (STAR): Πώς σχολιάζετε, κ. Πρόεδρε, την επιστολή που έστειλε ο Βρετανός Πρωθυπουργός κ. Μπλερ σήμερα προς τους 13 ηγέτες, με την οποία τους ενημερώνει για τη χθεσινή κοινή απόφασή σας; Η επιστολή αυτή εστάλη τη στιγμή που εσείς ενημερώνατε τους "13" προφορικά.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Ο κ. Μπλερ ενημέρωσε για τις θέσεις, τις απόψεις του. Δεν θεωρούμε ότι αυτό αποτελεί τίποτα ιδιαίτερο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να υποβάλω δύο ερωτήσεις. Πρώτον, χαρακτηρίζεται ως θετική η έκβαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου με την παρουσία του κ. Κόφι Ανάν που βοήθησε, ώστε να υπάρξει αυτό το θετικό αποτέλεσμα. Ορισμένοι, όμως, λένε ότι όλα αυτά είναι υπέρ των ΗΠΑ, γιατί τελικά υπάρχει πάντα η δυνατότητα να προσφύγουν στη χρήση στρατιωτικής βίας. Δεύτερον, πού μπορεί να οδηγηθεί η Ευρώπη με αποφάσεις σαν κι αυτή, απουσία όμως μιας ισχυρής αμυντικής πολιτικής;

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Σας υπενθυμίζω ότι στη Χάρτα των Η.Ε. προβλέπεται ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η χρήση στρατιωτικής βίας είναι δυνατή. Και αυτό είναι δυνατόν, όταν τα Η.Ε. είναι πεπεισμένα ότι η διεθνής κοινότητα δεν διαθέτει άλλη λύση και ότι αν δεν γίνει χρήση στρατιωτικής βίας, ο κίνδυνος θα είναι μεγαλύτερος απ' ό,τι χωρίς χρήση στρατιωτικής βίας. Η Κοινή Δήλωση δεν λέει τίποτα περισσότερο απ' αυτά που αναφέρονται στη Χάρτα των Η.Ε.

Για το δεύτερο ερώτημά σας, προσπαθούμε να αποκτήσουμε μια κοινή πολιτική άμυνας. Δεν έχει αναπτυχθεί ακόμη. Και γι' αυτό το λόγο, επειδή προσπαθούμε, εάν είναι αναγκαίο να ξεκινήσει, να αναληφθεί μια στρατιωτική προσπάθεια, τότε τα κράτη-μέλη, συντονιζόμενα μεταξύ τους, θα λάβουν τα κατάλληλα μέτρα.

Γ. ΕΛΕΝΟΠΟΥΛΟΣ (FLASH): Κύριε Πρόεδρε, έχω την αίσθηση πως αν και εσείς σήμερα προσπαθήσατε, όπως και χθες, να υποβαθμίσετε κάποιες αντιπαραθέσεις που έχουν σημειωθεί την τελευταία περίοδο στους κόλπους της Ε.Ε., εν τούτοις αυτές είναι υπαρκτές. Θέλω να μας δώσετε τη δική σας εκτίμηση γι' αυτή την κατάσταση. Εγώ θα την ονόμαζα ακόμη και σύγκρουση -αν θέλετε- απόψεων, οι οποίες αφορούν και το πνεύμα και του

τύπο και τη λειτουργία της Ε.Ε.. Θεωρώ ότι από εδώ και πέρα, ίσως, με αρχή την Κοπεγχάγη, θα το βρούμε πολλές φορές μπροστά μας.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Όταν βρέθηκαν για πρώτη φορά οι ιδρυτές της Ε.Ε. μαζί, δεν συνέπιπταν σε όλα τα θέματα. Εκτοτε, μέχρι τώρα, υπήρξαν άπειρες διαφωνίες ανάμεσα στα μέλη της Ε.Ε.. Δεν είναι κάτι καινούργιο ότι υπάρχουν διαφορετικές εκτιμήσεις.

Θέλω να σας θυμίσω ότι κάποτε η Γαλλία ακολούθησε την πολιτική της λεγόμενης "κενής καρέκλας", δεν συμμετείχε καν στις συνεδριάσεις της τότε ΕΟΚ. Επομένως, δεν πρέπει να βλέπουμε μονάχα το σημερινό, την ένταση, τη διαφορά. Πρέπει να βλέπουμε και τη συνολική πορεία. Και η συνολική πορεία -και δεν μπορεί να το αμφισβητήσει αυτό κανείς- ήταν μια πορεία στενότερης συνεργασίας. Μια πορεία που οδήγησε σε όλο και περισσότερες κοινές πολιτικές. Μια πορεία, η οποία έχει εξασφαλίσει κάποιους μεγάλους χώρους από την Κοινή Αγροτική Πολιτική και τα θέματα απασχόλησης μέχρι σε θέματα κοινωνικής πολιτικής, νομίματος και τώρα βαθμιαία σε θέματα εξωτερικής πολιτικής, που τα κράτη αποφασίζουν, συνεργάζονται και ακολουθούν την ίδια γραμμή. Αυτό δεν έχει γίνει ακόμη σε όλο το φάσμα της εξωτερικής πολιτικής. Θα γίνει.

Γι' αυτό είναι λάθος να βλέπουμε μόνο τις διαφορές. Το σωστό είναι να βλέπουμε τον κόσμο που γίνεται, τον κόσμο που διαμορφώνεται, τις αντιθέσεις μέσα από τις οποίες δημιουργείται η νέα ενοποιητική δυναμική. Δεν θέλω να υποβαθμίσω τις διαφορές, ούτε αρνούμαι ότι και διαφορές συνεχίζουν να υπάρχουν και μετά από χθες. Θα ήταν εξωπραγματικό να μην πω ότι δεν υπάρχουν διαφορές.

Αλλά, το ότι αισθάνθηκαν όλοι την ανάγκη να βρεθούν εδώ, να συζητήσουν, να υπάρξει μια κοινή ανακοίνωση, να καθίσουν και να "βασανιστούν" γι' αυτή την κοινή ανακοίνωση, δείχνει κάτι. Δείχνει ότι η αίσθηση του κοινού είναι πολύ πιο δυνατή από την αίσθηση του διαφορετικού. Και αυτό είναι το σημαντικό.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.